

From: VSN Vereniging Surinaamse Nederlanders <verenigingvsn@gmail.com>
Date: Monday, June 8, 2026, 6:26 PM
To: "cie.buza@tweedekamer.nl" <cie.buza@tweedekamer.nl>
postbus@eerstekamer.nl
CC: j.klaver@tweedekamer.nl
VSN Vereniging Surinaamse Nederlanders <verenigingvsn@gmail.com>
Subject: <https://5.1.2.e/2026/06/vsn-brief-buitenlandse-zaken-bevestigt.html>
Toescheidingsovereenkomst (TO) Nederland - Suriname

Attachments:

Antwoord op uw schrijven 4 juni 2026.pdf

<https://5.1.2.e/2026/06/vsn-brief-buitenlandse-zaken-bevestigt.html>
Toescheidingsovereenkomst (TO) Nederland - Suriname

Aan:

De vaste Kamercommissies Buitenlandse Zaken

Van de Eerste & Tweede Kamer der Staten-Generaal

Nijmegen, 08 juni 2026

Geachte commissieleden,

Gaarne verwijzen wij Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) naar de brief van de minister van Buitenlandse Zaken (BuZa) met datum 04 juni 2026 als reactie op onze 5 tal brieven sedert 25 november 2025 gericht aan de minister van BuZa aangaande de Toescheidingsovereenkomst (TO) tussen Nederland & Suriname, Tractatenblad 1975, nr. 132, hier als bijlage.

Tevens treft u een link hierboven aan waarin VSN een eerste reactie via de media geeft op de brief van de minister van BuZa voornoemd.

De minister legt bepaalde aspecten evident onjuist uit over de Toescheidingsovereenkomst (TO)!

Graag zou VSN op korte termijn in overleg met uw vaste commissies Buitenlandse Zaken, een petitie volgens de Nederlandse Grondwet willen komen aanbieden en aandacht vragen onder meer de naleving van de Toescheidingsovereenkomst (TO) & met name Artikel 5 lid & 3 van dit Verdrag & conform Artikel 90 van de Nederlandse Grondwet.

Alvast heel hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN),

5.1.2.e [redacted] bestuursvoorzitter

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

t 5.1.2.e [redacted]

m 5.1.2.e [redacted]

e 5.1.2.e [redacted] [@gmail.com](mailto:[redacted]@gmail.com)

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)
t.a.v. 5.1.2.e voorzitter
5.1.2.e
6535 XC Nijmegen

Contactpersoon
dwh@minbuza.nl

Datum 4 juni 2026
Betreft Antwoord op uw schrijven

Geachte heer 5.1.2.e

Hartelijk dank voor uw schrijven van 25 november 2025, 10 januari 2026, 8 februari 2026, 9 maart 2026 en 5 mei jl. gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken. Mij is verzocht de beantwoording van uw brief over te nemen.

Uw brieven zijn uitvoerig besproken binnen het ministerie. De beantwoording heeft daardoor enige tijd op zich laten wachten, waarvoor ik u mijn excuses aanbied. Gezien de verscheidenheid aan onderwerpen in uw brieven, ga ik hieronder per (geclusterd) onderwerp in op uw vragen en verzoeken.

Stand van zaken Toescheidingsovereenkomst

Zoals bij u bekend, is de Toescheidingsovereenkomst van 25 november 1975 een verdrag tussen Nederland en Suriname dat de nationaliteitsaspecten bij de onafhankelijkheid van Suriname regelde. Het primaire doel, de toekenning van nationaliteit, is met de Toescheidingsovereenkomst bereikt.

In 2005 heeft Suriname aangegeven de Toescheidingsovereenkomst te willen beëindigen. Naar aanleiding daarvan zijn onderhandelingen gestart tussen Nederland en Suriname, met name over artikel 5. Doel was te komen tot een interpretatief protocol bij deze bepalingen, dat de rechten van de personen die onder de werking van de overeenkomst vallen, zou borgen en tegelijkertijd tegemoet zou komen aan de Surinaamse bezwaren. Deze onderhandelingen hebben niet geleid tot overeenstemming of wijziging van de overeenkomst. De laatste gesprekken vonden plaats in 2010.

Sindsdien zijn geen nieuwe initiatieven genomen om de onderhandelingen over de Toescheidingsovereenkomst voort te zetten of te hervatten. Dit alles betekent dat de Toescheidingsovereenkomst uit 1975 nog steeds onverkort van kracht is.

Plan van aanpak, actief inspanssen voor naleving en overleg met de Surinaamse regering

U verzoekt de minister zich actief in te spannen voor de naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst, onder meer door in overleg te treden met de Surinaamse regering. Daarnaast verzoekt u om een concreet plan te formuleren waarin staat hoe en wanneer Suriname de betrokkenen onvoorwaardelijk en visumvrij zal toelaten, en zal erkennen als Surinaams staatsburger.

Datum
4 juni 2026

Nederland is als verdragspartij meermaals in overleg getreden met Suriname over de Toescheidingsovereenkomst. Daarbij hebben wij ook benadrukt dat personen die onder artikel 5, lid 2 van de Toescheidingsovereenkomst vallen, bepaalde rechten toekomen. Zoals hierboven aangegeven, is echter over de uitleg van deze bepaling geen consensus bereikt tussen beide landen. Nederland blijft in zijn hoedanigheid van verdragspartij uiteraard openstaan voor eventuele vervolgesprekken hierover met Suriname.

Ten aanzien van het verzoek een concreet plan te formuleren, overwegen wij als volgt: aangezien dit niet valt onder verplichtingen of bevoegdheden van de Nederlandse staat, kunnen wij op dit verzoek niet ingaan.

Verzoek voor een formele verklaring

U verzoekt om een formele verklaring dat u persoonlijk onder artikel 5, lid 2, van de Toescheidingsovereenkomst valt, met vermelding van de daaraan verbonden rechten.

De Toescheidingsovereenkomst verschaft bepaalde rechten aan een specifieke groep personen. Artikel 5, lid 1 biedt de kaders die aangeven welke personen tot deze groep behoren. Op basis van die kaders kunnen de aangewezen autoriteiten in een individueel geval beoordelen of een persoon al dan niet aanspraak kan maken op de in de Toescheidingsovereenkomst bepaalde rechten. Het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken is niet de bevoegde autoriteit om deze beoordeling per individueel geval te maken. Wij kunnen daarom niet ingaan op uw verzoek om een formele verklaring op dit punt.

Ten aanzien van uw verzoek om de aan artikel 5, lid 2 verbonden rechten te vermelden, is het volgende relevant. Artikel 5, lid 2 bepaalt: "De in het eerste lid bedoelde personen hebben het recht te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot de Republiek Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld." Tussen Suriname en Nederland bestaat echter geen overeenstemming over de *reikwijdte* van die rechten. Evenmin biedt Surinaamse rechtspraak duidelijkheid over de *inhoud* van deze rechten. In dit verband verwijs ik naar rechtsoverweging 14.3 van het arrest van het Surinaamse Hof van Justitie van 3 augustus 2007 (zaaknummer GR-1415).

Zolang er noch in rechtspraak noch tussen de verdragspartijen duidelijkheid bestaat over de inhoud of reikwijdte van de aan artikel 5, lid 2, verbonden rechten, kan ik dus ook in deze niet aan uw verzoek voldoen.

Navraag bij IACHR-OAS en IACrHR-OAS

In uw brief verzoekt u om formeel navraag te doen bij de Inter-American Commission on Human Rights (IACHR van Organization of American States, OAS) en de Inter-American Court of Human Rights (I/A Court H.R.) naar de status van Petition P-520-05 en Case 13.305.

Het Koninkrijk der Nederlanden is geen partij bij het desbetreffende Amerikaanse mensenrechtenverdrag, is niet betrokken bij de door u genoemde procedures en heeft ook geen rol bij de naleving van de bijbehorende verdragsverplichtingen.

Datum
4 juni 2026

Tot slot

Wij hechten eraan om ook over de Toescheidingsovereenkomst met betrokkenen in gesprek te blijven. Indien u daar behoefte aan heeft, zijn we graag bereid u te ontvangen voor een persoonlijk gesprek op het Ministerie.

Hoogachtend,

5.1.2.e

Afdelingshoofd Latijns-Amerika en de Cariben
Directie Westelijk Halfrond Ministerie van Buitenlandse Zaken

From: VSN Vereniging Surinaamse Nederlanders <5.1.2.e@gmail.com>
Date: Monday, June 8, 2026, 9:37 AM
To: VSN Vereniging Surinaamse Nederlanders <5.1.2.e@gmail.com>
CC: "5.1.2.e@gmail.com" <5.1.2.e@gmail.com>
Subject: VSN PERSBERICHT reactie op brief BuZa (04-06-2026) 08-06-2026

Attachments:

VSN PERSBERICHT reactie op brief BuZa (04-06-2026) 08-06-2026.docx

---

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@gmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

PERSBERICHT

VSN: Brief Buitenlandse Zaken bevestigt geldigheid Toescheidingsovereenkomst, maar roept nieuwe vragen op over naleving van artikel 5

Nijmegen, 8 juni 2026

De Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) heeft kennisgenomen van de brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 4 juni 2026 betreffende de Toescheidingsovereenkomst van 25 november 1975.

VSN stelt vast dat het ministerie daarin uitdrukkelijk bevestigt dat de Toescheidingsovereenkomst nog steeds onverkort van kracht is. Tevens erkent het ministerie dat personen die onder artikel 5 lid 2 van de overeenkomst vallen, rechten aan deze verdragsbepaling ontlennen.

Volgens VSN zijn deze erkenningen van groot belang, omdat zij bevestigen dat de overeenkomst noch is beëindigd noch haar rechtskracht heeft verloren.

Tegelijkertijd merkt VSN op dat de brief geen aandacht besteedt aan de historische documenten die ten grondslag lagen aan de totstandkoming en uitleg van artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst.

Reeds het Rapport van de Koninkrijkscommissie van 1974, dat een belangrijk fundament vormde voor de onafhankelijkheidsregeling van Suriname, ging uit van het blijvende karakter van de band tussen Suriname en de Surinaamse gemeenschap buiten Suriname. Tegen die achtergrond werden bijzondere waarborgen opgenomen voor de personen die onder artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst vallen.

Daarnaast verklaarde minister Jan Pronk op 22 juni 1976 namens de Nederlandse Regering:

"In dit verband wil ik opmerken dat, zoals hierboven reeds is gesteld, de Toescheidingsovereenkomst het onvervreembare recht garandeert van Surinamers en Surinaamse Nederlanders om te allen tijde naar Suriname terug te keren. Suriname is volgens de bestaande regeling verplicht terugkeerders geen andere behandeling te doen ondergaan dan degenen die in Suriname zijn gebleven. Wellicht te overvloedige tekenen ik

hierbij aan dat de Nederlandse Regering onverkort vasthoudt aan de inhoud van de Toescheidingsovereenkomst op dit punt."

In dezelfde parlementaire behandeling werd bovendien vastgesteld:

"Hierop kan, onder verwijzing naar de Toescheidingsovereenkomst, worden geantwoord dat deze periode in juridische zin van onbepaalde duur is."

Volgens VSN blijkt hieruit dat de Nederlandse regering kort na de onafhankelijkheid van Suriname niet sprak over tijdelijke overgangsrechten, maar over onvervreembare rechten met een juridisch onbepaalde duur.

Voorzitter ^{5.1.2.e} verklaart:

"De brief van Buitenlandse Zaken bevestigt dat de Toescheidingsovereenkomst nog steeds volledig van kracht is. Wanneer men dit leest in samenhang met de verklaringen van de Nederlandse regering uit 1976, ontstaat een helder beeld. De regering sprak destijds over onvervreembare rechten, een recht op terugkeer te allen tijde, gelijke behandeling met in Suriname verblijvende Surinamers en een regeling van juridisch onbepaalde duur. Die historische uitleg kan niet los worden gezien van de betekenis van artikel 5."

VSN constateert voorts dat uit de brief blijkt dat Nederland en Suriname er ondanks onderhandelingen niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over de uitleg van artikel 5 lid 2. De onderhandelingen hierover zijn volgens het ministerie in 2010 zonder resultaat beëindigd.

De vereniging is van mening dat dit geen afbreuk doet aan de geldigheid van de overeenkomst of aan de daarin vastgelegde rechten. Integendeel, zolang de Toescheidingsovereenkomst onverkort van kracht is gebleven, behouden ook de daarin opgenomen rechten hun betekenis en rechtskracht.

VSN roept daarom zowel de Nederlandse als de Surinaamse regering op om de Toescheidingsovereenkomst uit te leggen en toe te passen overeenkomstig haar tekst, haar ontstaansgeschiedenis, het Rapport van de Koninkrijkscommissie van 1974 en de officiële verklaringen van de Nederlandse regering uit 1976.

De vereniging zal haar inspanningen voortzetten om volledige duidelijkheid en daadwerkelijke naleving van de rechten uit artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst te bevorderen.

Einde persbericht

Voor nadere informatie:

^{5.1.2.e}

Voorzitter
Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

t 5.1.2.e [redacted]

m 5.1.2.e [redacted]

e 5.1.2.e [redacted] [@gmail.com](mailto:[redacted]@gmail.com)

PERSBERICHT

VSN: Brief Buitenlandse Zaken bevestigt geldigheid Toescheidingsovereenkomst, maar roept nieuwe vragen op over naleving van artikel 5

Nijmegen, 8 juni 2026

De Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) heeft kennisgenomen van de brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 4 juni 2026 betreffende de Toescheidingsovereenkomst van 25 november 1975.

VSN stelt vast dat het ministerie daarin uitdrukkelijk bevestigt dat de Toescheidingsovereenkomst nog steeds onverkort van kracht is. Tevens erkent het ministerie dat personen die onder artikel 5 lid 2 van de overeenkomst vallen, rechten aan deze verdragsbepaling ontleen.

Volgens VSN zijn deze erkenningen van groot belang, omdat zij bevestigen dat de overeenkomst noch is beëindigd noch haar rechtskracht heeft verloren. Tegelijkertijd merkt VSN op dat de brief geen aandacht besteedt aan de historische documenten die ten grondslag lagen aan de totstandkoming en uitleg van artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst.

Reeds het Rapport van de Koninkrijkscommissie van 1974, dat een belangrijk fundament vormde voor de onafhankelijkheidsregeling van Suriname, ging uit van het blijvende karakter van de band tussen Suriname en de Surinaamse gemeenschap buiten Suriname. Tegen die achtergrond werden bijzondere waarborgen opgenomen voor de personen die onder artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst vallen.

1

Daarnaast verklaarde minister Jan Pronk op 22 juni 1976 namens de Nederlandse regering:

"In dit verband wil ik opmerken dat, zoals hierboven reeds is gesteld, de Toescheidingsovereenkomst het onvervreembare recht garandeert van Surinamers en Surinaamse Nederlanders om te allen tijde naar Suriname terug te keren. Suriname is volgens de bestaande regeling verplicht terugkeerders geen andere behandeling te doen ondergaan dan degenen die in Suriname zijn gebleven. Wellicht te overvloedige teken ik hierbij aan dat de Nederlandse Regering onverkort vasthoudt aan de inhoud van de Toescheidingsovereenkomst op dit punt."

In dezelfde parlementaire behandeling werd bovendien vastgesteld:

"Hierop kan, onder verwijzing naar de Toescheidingsovereenkomst, worden geantwoord dat deze periode in juridische zin van onbepaalde duur is."

Volgens VSN blijkt hieruit dat de Nederlandse regering kort na de onafhankelijkheid van Suriname niet sprak over tijdelijke overgangsrechten, maar over onvervreembare rechten met een juridisch onbepaalde duur.

Voorzitter ^{5.1.2.e} verklaart:

"De brief van Buitenlandse Zaken bevestigt dat de Toescheidingsovereenkomst nog steeds volledig van kracht is. Wanneer men dit leest in samenhang met de verklaringen van de Nederlandse regering uit 1976, ontstaat een helder beeld. De

VSN PERSBERICHT als reactie op brief BuZa (04-06-2026) 08-06-2026

regering sprak destijds over onvervreembare rechten, een recht op terugkeer te allen tijde, gelijke behandeling met in Suriname verblijvende Surinamers en een regeling van juridisch onbepaalde duur. Die historische uitleg kan niet los worden gezien van de betekenis van artikel 5."

VSN constateert voorts dat uit de brief blijkt dat Nederland en Suriname er ondanks onderhandelingen niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over de uitleg van artikel 5 lid 2. De onderhandelingen hierover zijn volgens het ministerie in 2010 zonder resultaat beëindigd.

De vereniging is van mening dat dit geen afbreuk doet aan de geldigheid van de overeenkomst of aan de daarin vastgelegde rechten. Integendeel, zolang de Toescheidingsovereenkomst onverkort van kracht is gebleven, behouden ook de daarin opgenomen rechten hun betekenis en rechtskracht.

VSN roept daarom zowel de Nederlandse als de Surinaamse regering op om de Toescheidingsovereenkomst uit te leggen en toe te passen overeenkomstig haar tekst, haar ontstaansgeschiedenis, het Rapport van de Koninkrijkscommissie van 1974 en de officiële verklaringen van de Nederlandse regering uit 1976.

De vereniging zal haar inspanningen voortzetten om volledige duidelijkheid en daadwerkelijke naleving van de rechten uit artikel 5 van de Toescheidingsovereenkomst te bevorderen.

Einde persbericht

Voor nadere informatie:

5.1.2.e

Voorzitter

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

From: VSN Vereniging Surinaamse Nederlanders <5.1.2.e [redacted]@gmail.com>
Date: Tuesday, June 9, 2026, 9:34 PM
To: "cie.buza@tweedekamer.nl" <cie.buza@tweedekamer.nl>
CC: j.klaver@tweedekamer.nl
Subject: Verzoek aanbieding petitie volgens Gw artikel 5 & artikel 90 bevordering van de Rechtsorde!

Attachments:

2026-06-09 20-57.pdf

Brief VSN aan Christen Unie 06-06-2026 met bijlagen, brief BuZa 04-06-2026 & Kamerbrief minister Jan Pronk 22-06-1976.

Nijmegen, 09 juni 2026

Geachte mevrouw 5.1.2.e [redacted] assistente van de griffier,

In navolging op ons aangenaam telefonisch gesprek van hedenmorgen aangaande het verzoek van Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN), om aan de vastekamercommissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een petitie in juni nog voor juli 2026 te mogen aanbieden het navolgende:

In de bijlage treft u een brief van VSN met datum 06 juni 2026 aan heer mr Don Ceder van CU aan waar in feite staat de onderwerpen hetgeen de petitie van VSN zal gaan behelzen.

Ook treft u een relevante brief van de minister van BuZa met datum 04 juni 2026 aangaande de Toescheidingsovereenkomst (TO) aan.

Hiernaast zult u ook een Kamerbrief van minister Jan Pronk namens de Nederlandse Regering met datum 22 juni 1976 (50 jaar) na datum maar zeer evident aantreffen.

Zo de wens aan u aangegeven wil VSN deze petitie aanbieden, nog voordat de twee Suriname Rapporteurs naar Suriname vertrekken.

Alvast heel hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,
Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN),

5.1.2.e [redacted] bestuursvoorzitter

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

t 5.1.2.e [redacted]

m 5.1.2.e [redacted]

e 5.1.2.e [redacted]@gmail.com

VSN

Vereniging Surinaamse Nederlanders

KvK 0962984

AANGETEKEND, PER POST & PER EMAIL

Aan:
Fractie van de Christen Unie in de
Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. de heer mr Don Ceder
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onze ref.: MJ060626
Betreft: **overleg op korte termijn over onder meer de
Toescheidingsovereenkomst (TO) & andere
onderwerpen**

Nijmegen, 06 juni 2026

Geachte heer Ceder,

Afgelopen week heeft u te Amsterdam een overleg gehad met de heer 5.1.2.e 5.1.2.e

Tijdens dit overleg heeft u aan heer Breidel in feite toegezegd Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN) op korte termijn uit te zullen nodigen voor overleg met u aangaande onder meer de:

Toescheidingsovereenkomst (TO) tussen Nederland en Suriname, Tractatenblad 1975, nr. 132.

Tijdens dit overleg zouden wij naast de TO ook uw aandacht willen vragen over de navolgende onderwerpen:

- Luchtvaartverbinding: Amsterdam – Paramaribo – Amsterdam;
- AOW-gat van de Surinamers & het Koninkrijkstatuut van 1954;
- Hoge belastingtarief waarmee gepensioneerden in Suriname te maken krijgen;
- Invoering van Bestuursrechtspraak in Suriname;
- Invoering van de Nationale ombudsman (dNo) in Suriname;
- Bescherming van de rechten van de totale bevolking van Suriname en tevens bescherming van natuur, milieu;
- Uitbreiding van opwekking van energie met waterkracht in Suriname;
- Verbetering van ~~de~~ Gezondheidszorg in Suriname;
- Bescherming van de Palestijnen tegen Israël & de Verenigde Staten van Amerika;
- Indien ruimte en tijd de overige onderwerpen.

VSN hoopt dat u haar op korte termijn zult uitnodigen voor dit zeer dringend & belangrijk overleg.

Alvast hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,
Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN),

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e bestuursvoorzitter

Cc:

- Heer 5.1.2.e 5.1.2.e
- Heer drs Harry van Bommel

5.1.2.e

5.1.2.e

| The Netherlands

| t 5.1.2.e

| m

5.1.2.e

| 5.1.2.e

@gmail.com

Vereniging Surinaamse Nederlanders (VSN)

t.a.v. 5.1.2.e voorzitter

5.1.2.e

5.1.2.e

Contactpersoon

dwh@minbuza.nl

Datum 4 juni 2026
Betreft Antwoord op uw schrijven

Geachte heer 5.1.2.e

Hartelijk dank voor uw schrijven van 25 november 2025, 10 januari 2026, 8 februari 2026, 9 maart 2026 en 5 mei jl. gericht aan de minister van Buitenlandse Zaken. Mij is verzocht de beantwoording van uw brief over te nemen.

Uw brieven zijn uitvoerig besproken binnen het ministerie. De beantwoording heeft daardoor enige tijd op zich laten wachten, waarvoor ik u mijn excuses aanbied. Gezien de verscheidenheid aan onderwerpen in uw brieven, ga ik hieronder per (geclusterd) onderwerp in op uw vragen en verzoeken.

Stand van zaken Toescheidingsovereenkomst

Zoals bij u bekend, is de Toescheidingsovereenkomst van 25 november 1975 een verdrag tussen Nederland en Suriname dat de nationaliteitsaspecten bij de onafhankelijkheid van Suriname regelde. Het primaire doel, de toekenning van nationaliteit, is met de Toescheidingsovereenkomst bereikt.

In 2005 heeft Suriname aangegeven de Toescheidingsovereenkomst te willen beëindigen. Naar aanleiding daarvan zijn onderhandelingen gestart tussen Nederland en Suriname, met name over artikel 5. Doel was te komen tot een interpretatief protocol bij deze bepalingen, dat de rechten van de personen die onder de werking van de overeenkomst vallen, zou borgen en tegelijkertijd tegemoet zou komen aan de Surinaamse bezwaren. Deze onderhandelingen hebben niet geleid tot overeenstemming of wijziging van de overeenkomst. De laatste gesprekken vonden plaats in 2010.

Sindsdien zijn geen nieuwe initiatieven genomen om de onderhandelingen over de Toescheidingsovereenkomst voort te zetten of te hervatten. Dit alles betekent dat de Toescheidingsovereenkomst uit 1975 nog steeds onverkort van kracht is.

Plan van aanpak, actief inspanssen voor naleving en overleg met de Surinaamse regering

U verzoekt de minister zich actief in te spannen voor de naleving en implementatie van de Toescheidingsovereenkomst, onder meer door in overleg te treden met de Surinaamse regering. Daarnaast verzoekt u om een concreet plan te formuleren waarin staat hoe en wanneer Suriname de betrokkenen onvoorwaardelijk en visumvrij zal toelaten, en zal erkennen als Surinaams staatsburger.

Datum
4 juni 2026

Nederland is als verdragspartij meermaals in overleg getreden met Suriname over de Toescheidingsovereenkomst. Daarbij hebben wij ook benadrukt dat personen die onder artikel 5, lid 2 van de Toescheidingsovereenkomst vallen, bepaalde rechten toekomen. Zoals hierboven aangegeven, is echter over de uitleg van deze bepaling geen consensus bereikt tussen beide landen. Nederland blijft in zijn hoedanigheid van verdragspartij uiteraard openstaan voor eventuele vervolgesprekken hierover met Suriname.

Ten aanzien van het verzoek een concreet plan te formuleren, overwegen wij als volgt: aangezien dit niet valt onder verplichtingen of bevoegdheden van de Nederlandse staat, kunnen wij op dit verzoek niet ingaan.

Verzoek voor een formele verklaring

U verzoekt om een formele verklaring dat u persoonlijk onder artikel 5, lid 2, van de Toescheidingsovereenkomst valt, met vermelding van de daaraan verbonden rechten.

De Toescheidingsovereenkomst verschaft bepaalde rechten aan een specifieke groep personen. Artikel 5, lid 1 biedt de kaders die aangeven welke personen tot deze groep behoren. Op basis van die kaders kunnen de aangewezen autoriteiten in een individueel geval beoordelen of een persoon al dan niet aanspraak kan maken op de in de Toescheidingsovereenkomst bepaalde rechten. Het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken is niet de bevoegde autoriteit om deze beoordeling per individueel geval te maken. Wij kunnen daarom niet ingaan op uw verzoek om een formele verklaring op dit punt.

Ten aanzien van uw verzoek om de aan artikel 5, lid 2 verbonden rechten te vermelden, is het volgende relevant. Artikel 5, lid 2 bepaalt: "De in het eerste lid bedoelde personen hebben het recht te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot de Republiek Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld." Tussen Suriname en Nederland bestaat echter geen overeenstemming over de reikwijdte van die rechten. Evenmin biedt Surinaamse rechtspraak duidelijkheid over de inhoud van deze rechten. In dit verband verwijst ik naar rechtsoverweging 14.3 van het arrest van het Surinaamse Hof van Justitie van 3 augustus 2007 (zaaknummer GR-1415).

Zolang er noch in rechtspraak noch tussen de verdragspartijen duidelijkheid bestaat over de inhoud of reikwijdte van de aan artikel 5, lid 2, verbonden rechten, kan ik dus ook in deze niet aan uw verzoek voldoen.

Navraag bij IACHR-OAS en IACrHR-OAS

In uw brief verzoekt u om formeel navraag te doen bij de Inter-American Commission on Human Rights (IACHR van Organization of American States, OAS) en de Inter-American Court of Human Rights (I/A Court H.R.) naar de status van Petition P-520-05 en Case 13.305.

Het Koninkrijk der Nederlanden is geen partij bij het desbetreffende Amerikaanse mensenrechtenverdrag, is niet betrokken bij de door u genoemde procedures en heeft ook geen rol bij de naleving van de bijbehorende verdragsverplichtingen.

Datum
4 juni 2026

Tot slot

Wij hechten eraan om ook over de Toescheldingsovereenkomst met betrokkenen in gesprek te blijven. Indien u daar behoefte aan heeft, zijn we graag bereid u te ontvangen voor een persoonlijk gesprek op het Ministerie.

Hoogachtend,

5.1.2.e

Afdelingshoofd Latijns-Amerika en de Cariben
Directie Westelijk Halfrond Ministerie van Buitenlandse Zaken

Zitting 1975-1976

13 254

De migratie en begeleiding van rijksgenoten

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 22 juni 1976

Tijdens de openbare bijeenkomst van de Bijzondere Commissie voor Migratie en Begeleiding van Surinamers en Nederlands-Antillianen op maandag 31 mei jl. zijn door een aantal commissieleden vragen gesteld met betrekking tot het onderwerp remigratie naar Suriname. Minister Van Doorn heeft bij die gelegenheid toegezegd dat deze vragen op een later tijdstip schriftelijk zouden worden beantwoord. Overeenkomstig deze toezegging moge ik u het volgende medelen.

Het overleg op ministerieel niveau over remigratie heeft plaatsgevonden tijdens het recente bezoek van premier Arron aan ons land. Gedurende dit overleg bleek dat de Surinaamse regering ter zake nog geen standpunt had bepaald en eerst nader advies wilde afwachten van de Surinaamse migratiecommissie. Premier Arron heeft toegezegd een snelle totstandkoming van dit advies te zullen bevorderen. De Surinaamse regering was in dit stadium niet bereid mee te werken aan het scheppen van faciliteiten voor non-selectieve remigratie. De Nederlandse Regering is van haar kant op het standpunt blijven staan dat te creëren remigratiefaciliteiten met een selectief karakter onaanvaardbaar moeten worden geacht conform hetgeen is neergelegd in de toescheidingsovereenkomst. Afgesproken is dat het overleg op ministerieel niveau in augustus wordt voortgezet, hetzij in Paramaribo, hetzij in Den Haag.

De geachte afgevaardigde de heer Knot heeft een aantal opmerkingen gemaakt over het recht van terugkeer van alle Surinamers die dit wensen. Ik stem met zijn opmerkingen in waar het betreft dit terugkeerrecht, de Nederlandse financiële steun daarbij en de noodzaak van een gedegen voorbereiding van de remigratie en een goede voorlichting. Wat betreft de samenwerking met de Surinaamse ambassade, onder andere op het gebied van de vacaturebank, kan worden opgemerkt dat momenteel gestreefd wordt naar het optimaliseren van deze samenwerking. Met name de vacaturebank zal nog verder moeten worden uitgebreid.

De geachte afgevaardigde de heer Molleman heeft gesproken over 35 ontwikkelingsprojecten die door de Nederlandse overheid zouden zijn afgekeurd en de consequenties daarvan voor de werkgelegenheid voor remigranten. Bedoelde projecten zijn tijdens de tweede zitting van de Commissie

Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname niet afgekeurd maar aangehouden voor nader beraad, omdat door Suriname de projectdossiers pas bij de aanvang van de tweede zitting van de commissie beschikbaar werden gesteld en omdat deze dossiers incompleet waren. Wanneer Suriname voldoende uitgewerkte dossiers op tafel zal hebben gelegd dan zullen deze projecten, waarvan 14 volgens Suriname prioriteit hebben, worden getoetst aan de geldende criteria voor de huidige ontwikkelingsamenwerking. Er is dus geen sprake van een verschil in beleidsvisie, alleen van onvoldoende toetsingsmogelijkheden. Bij de komende toetsing zal één der gehanteerde criteria de werkgelegenheid zijn. In hoeverre daarbij remigranten aan bod zullen kunnen komen kan op dit moment niet worden overzien.

De geachte afgevaardigde de heer Van Zeil heeft gevraagd naar de eventuele mogelijkheid om, vooruitlopend op een definitieve regeling tussen Nederland en Suriname, een voorlopige regeling in het leven te roepen op het gebied van de remigratie. Mijns inziens is het minder opportuun om voor de korte tijd die ons tot augustus rest een voorlopige regeling op te stellen. Definitieve aanwijzing van een bureau dat zich met de uitvoering van remigratie zal bezig houden heeft onder de gegeven omstandigheden nog niet plaatsgevonden.

Wat betreft de vraag van de geachte afgevaardigde de heer Van Winkel of het wenselijk is hernieuwd onderzoek te doen verrichten naar remigratiebereidheid deel ik de mening dat er op dit moment weinig duidelijkheid bestaat over de mate waarin Suriname en Surinaamse Nederlanders vanuit Nederland naar Suriname zouden willen terugkeren. De diverse enquêtes en wetenschappelijke onderzoeken op dit terrein tonen, mede omdat zij op verschillende tijdstippen betrekking hebben, van elkaar afwijkende uitkomsten. Daarom wordt overwogen nader onderzoek te doen verrichten.

Tevens kan ik toezeggen dat de betrokken potentiële remigranten zo spoedig mogelijk uitgebreid zullen worden geïnformeerd over remigratiefaciliteiten wanneer een regeling ter zake tot stand is gekomen.

De geachte afgevaardigde de heer Keja heeft een opmerking gemaakt over de mening van premier Arron inzake het bestaan van twee soorten Surinamers, namelijk zij die in Suriname wonen en zij die er niet wonen doch slechts geboren zijn. In dit verband wil ik opmerken dat, zoals hierboven reeds is gesteld, de toescheidingsovereenkomst het onvervreemdbare recht garandeert van Surinamers en Surinaamse Nederlanders om te allen tijde naar Suriname terug te keren. Suriname is volgens de bestaande regeling verplicht terugkeerders geen andere behandeling te doen ondergaan dan degenen die in Suriname zijn gebleven. Wellicht ten overvloede teken ik hierbij aan dat de Nederlandse Regering onverkort vasthoudt aan de inhoud van de toescheidingsovereenkomst op dit punt. Wanneer in het tweede memorandum van de ambtelijke besprekingen wordt erkend dat Suriname in het belang van zijn ontwikkeling het accent op selectieve remigratie wil leggen, dan is dit een feitelijke constatering, geen waardeoordeel.

Wat betreft de vraag naar het in kaart brengen van de praktische mogelijkheden tot remigratie, met name in verband met de werkgelegenheid in Suriname, is momenteel nog onderzoek gaande naar de arbeidsplaatsen die in Suriname op korte termijn beschikbaar komen.

De geachte afgevaardigde de heer Staneke heeft een aantal vragen gesteld die deels van technische aard zijn. In verband hiermee moge ik het volgende antwoorden.

De Surinaamse regering heeft niet om een vertrekpremie gevraagd. De term is wel gebezigd in zowel de Nederlandse als de Surinaamse pers. Daarom werd in het memorandum van de ambtelijke besprekingen de gebruikte ontkennende zinsnede opgenomen. Er wordt naar gestreefd om de bestaande belemmeringen voor remigratie weg te nemen; hiertoe dienen de in het memorandum vermelde faciliteiten op remigratiegebied.

Het is momenteel onbekend welke omvang een eventueel zogenaamd hervestigingsfonds zal hebben. Nader zal worden bepaald onder welk begrotingshoofdstuk de kosten van remigratie zullen worden ondergebracht.

Overigens zal het slechts gaan om een extra-comptabele staat van toerekeningen en niet om een fonds in de zin van de Comptabiliteitswet.

Ten aanzien van de schulden van remigranten aan de Nederlandse overheid kan worden opgemerkt dat het niet zal gaan om kwijtschelding van deze schulden maar om het buiten invordering stellen, hetgeen de gebruikelijke juridische formule is die de Departementen van Financiën en Onderwijs bij schuldenregeling hanteren. Met beide departementen heeft overleg plaatsgevonden.

Ten aanzien van de huisvesting van remigranten moge eraan worden herinnerd dat in het kader van de ontwikkelingssamenwerking een omvangrijk woningbouwprogramma van start is gegaan, waardoor naar verwachting de huisvestingssituatie in Suriname op afzienbare termijn zal verbeteren.

Wat betreft de vraag waarom geen ambtenaren van het voormalige kabinet voor Surinaamse en Nederlands-Antilliaanse Zaken bij het remigratie-overleg op ambtelijk niveau betrokken zijn geweest kan worden opgemerkt dat de specifiek benodigde kennis op het onderhavige terrein bij de overige departementen aanwezig was. De noodzaak van deelname door ambtenaren van genoemd kabinet deed zich dan ook niet voor.

De geachte afgevaardigde de heer De Kwaadsteniet heeft gevraagd naar de periode waarin remigratie zal kunnen plaatsvinden. Hierop kan, onder verwijzing naar de toescheidingsovereenkomst, worden geantwoord dat deze periode in juridische zin van onbepaalde duur is. Wat betreft de factomogelijkheid tot terugkeer zal evenwel gelden, dat naarmate de betrokkene langer in Nederland is, er meer en meer factoren zullen gaan meespelen die in de praktijk remmend werken op de remigratie. Dit is een reden temeer om te streven naar spoedige overeenstemming tussen beide landen.

Ik meen hiermee de door de leden van de bijzondere commissie op het gebied van de remigratie gestelde vragen beantwoord te hebben. Tijdens de voortgezette vergadering van de commissie zal ik in de gelegenheid zijn om op eventuele nadere vragen in te gaan.

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking
J. Pronk